

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2024 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marek Dobrowolski (przewodniczący, sprawozdawca)

SSN Elżbieta Karska

SSN Mirosław Sadowski

w sprawie z odwołania M. P.

od uchwały Krajowej Rady Sądownictwa Nr [...] z 20 kwietnia 2023 r.
w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu
na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu,
ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 8,

z udziałem P. K.,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym w Izbie Kontroli Nadzwyczajnej i Spraw
Publicznych w dniu 18 czerwca 2023 r.,

oddala odwołanie.

Elżbieta Karska Marek Dobrowolski Mirosław Sadowski

Na jedno wolne stanowisko sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym
w Radomiu, ogłoszone w Monitorze Polskim z 2021 r. pod poz. 8, zgłosili się: P. K.

- sędzia Sądu Rejonowego w S., A. M. - sędzia Sądu Rejonowego w K. oraz M. P. - sędzia Sądu Rejonowego w R..

Uchwałą nr [...] z 28 lipca 2021 r., Krajowa Rada Sądownictwa (dalej: „Rada” lub „KRS”) przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie P. T. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu oraz nie przedstawiła wniosku o powołanie A. M. i M. P. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu.

Odwołanie od powyższej uchwały wniosła M. P. (dalej: „skarżąca” lub „odwołująca się”). Sąd Najwyższy uwzględnił jej odwołanie (wyrok z 16 lutego 2022 r., I NKRS 149/21) i uchylił zaskarżoną uchwałę częściowo, tj. w punkcie 1. oraz w punkcie 2. co do odwołującej się, przekazując w tym zakresie sprawę do ponownego rozpoznania KRS. W pozostałym zakresie odwołanie Sąd Najwyższy odrzucił. Wobec powyższego w odniesieniu do A. M. wskazana uchwała stała się prawomocna z dniem 23 września 2021 r.

W wyniku ponownego rozpoznania sprawy, uchwałą nr [...] z 8 czerwca 2022 r., KRS ponownie przedstawiła Prezydentowi RP kandydaturę P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu i nie przedstawiła kandydatury skarżącej do pełnienia urzędu na tym stanowisku. Odwołanie od powyższej uchwały wniosła skarżąca. Sąd Najwyższy uwzględnił jej odwołanie (wyrok z 12 stycznia 2023 r., I NKRS 63/22) i uchylił zaskarżoną uchwałę, przekazując sprawę KRS do ponownego rozpoznania.

Następnie uchwałą nr [...] z 20 kwietnia 2023 r., w przedmiocie przedstawienia wniosku o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu, ogłoszonym w Monitorze Polskim z 2021 r., poz. 8, Rada na podstawie art. 3 ust. 1 pkt 2 u.KRS postanowiła: ponownie przedstawić Prezydentowi RP wniosek o powołanie P. K. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu (pkt 1) oraz nie przedstawić Prezydentowi RP wniosku o powołanie M. P. do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu (pkt 2).

W uzasadnieniu Rada wskazała, że na posiedzeniu 27 lutego 2023 r. zespół członków KRS zapoznał się ze zgromadzonymi w sprawie materiałami, przeanalizował je i omówił szczegółowo zgłoszone kandydatury. Przewodniczący

zespołu przedstawił treść wyroku Sądu Najwyższego wraz z jego uzasadnieniem z 12 stycznia 2023 r., I NKRS 63/22. Następnie zespół odbył naradę i uznał, że materiały nie są wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie. Z uwagi na zbyt długi okres czasu, jaki upłynął od sporządzenia ostatnich ocen kwalifikacji kandydatów (marzec 2021 r.), zespół jednogłośnie - 3 głosami „za”, uznał, że należy uzupełnić materiały sprawy o dane w zakresie: załatwialności, pozostałości, liczby tzw. „spraw starych”, liczby sporządzonych uzasadnień orzeczeń, terminowości sporządzanych uzasadnień, stabilności orzecznictwa, przewlekłości i informacji o postępowaniach dyscyplinarnych za okres od dnia wydania ocen kwalifikacyjnych z marca 2021 r. do końca grudnia 2022 r.

Na posiedzeniu 28 marca 2023 r. zespół członków KRS zapoznał się z nadesłaną dokumentacją o którą wnioskował na poprzednim posiedzeniu. Po wszechstronnej analizie zgromadzonej w sprawie dokumentacji uznał, że materiały sprawy w dalszym ciągu są niewystarczające do zajęcia stanowiska. W celu kompleksowego przygotowania sprawy, jednogłośnie - 3 głosami „za”, podjął decyzję o zwróceniu się do Rady z wnioskiem o zaproszenie na rozmowę obydwój kandydatów.

Na posiedzeniu 13 kwietnia 2023 r. zespół członków KRS odbył wysłuchanie zaproszonych kandydatów a następnie posiedzenie w celu przygotowania stanowiska w sprawie. Przed przystąpieniem do rozmów, Przewodniczący zespołu przypomniał główne motywy, jakimi kierował się Sąd Najwyższy uchylając uchwałę KRS nr [...] z 8 czerwca 2022 r. (I NKRS 63/22), przekazując jej sprawę do ponownego rozpatrzenia. Następnie, po wnikliwym zapoznaniu się z całością dokumentacji zgromadzonej w sprawie i jej przeanalizowaniu, zespół omówił szczegółowo obydwie kandydatury - także w kontekście odbytej autoprezentacji, przeprowadził naradę i uznał, że materiały są już wystarczające do zajęcia stanowiska w sprawie.

Podczas głosowania, członkowie zespołu oddali na kandydaturę P. K. 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, a na kandydaturę odwołującej się 1 głos „za”, przy braku głosów „przeciw” i 2 głosach „wstrzymujących się”. Mając na uwadze wyniki przeprowadzonego głosowania, zespół członków KRS, przyjął stanowisko w przedmiocie rekomendowania Radzie kandydatury P. K..

Przedstawiając powyższe, zespół kierował się dyspozycją art. 35 u.KRS, zgodnie z którym, jeżeli na stanowisko sędziowskie zgłosił się więcej niż jeden kandydat, zespół opracowuje listę rekomendowanych kandydatów, przy ustalaniu kolejności na liście kierując się przede wszystkim oceną ich kwalifikacji, a ponadto uwzględniając doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia, a także opinię kolegium właściwego sądu.

Rada ustaliwszy, że kandydaci spełniają wymagania ustawowe, określone w art. 63 § 1 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 217 ze zm., dalej: p.u.s.p.), dokonała ich oceny, kierując się kryteriami, wymienionymi w art. 35 ust. 2 u.KRS, w tym: ocenami kwalifikacyjnymi uzupełnionymi o aktualne dane statystyczne, doświadczeniem zawodowym kandydatów, uzyskanym poparciem środowiska sędziowskiego oraz wyjaśnieniami uczestników postępowania o których mowa w art. 33 ust. 1 u.KRS. Następnie szczegółowo przedstawiła charakterystykę sylwetek obydwójga kandydatów.

W dalszej części uzasadnienia Rada wskazała kryteria oceny przyjęte w niniejszym postępowaniu konkursowym. Wskazała, że przy podejmowaniu decyzji kierowała się ocenami kwalifikacyjnymi, doświadczeniem zawodowym kandydatów oraz informacjami o pracy kandydatów za okres od marca 2021 r. do grudnia 2022 r. Rada uwzględniła, że kandydaci biorący udział w niniejszym postępowaniu nominacyjnym spełniają formalne wymagania ustawowe. Oboje uzyskali w 2021 r. pozytywne oceny kwalifikacji, przy czym, do swojej oceny uwagi złożyła odwołująca się, które zostały uwzględnione przez KRS. Kandydaci posiadają także bardzo porównywalny staż orzeczniczy ogółem, bowiem rekomendowany kandydat na stanowisko asesora sądowego został mianowany 1 lutego 2004 r. a odwołująca się 15 grudnia 2003 r. Różnica półtora miesiąca nie stanowi zatem istotnej różnicy dla kryterium długości stażu orzeczniczego.

Biorąc pod uwagę doświadczenie zawodowe kandydatów, Rada stwierdziła, że wybrany kandydat od samego początku pełnienia obowiązków sędziowskich, czyli od prawie 19 lat, orzeka w pionie cywilnym. Z kolei odwołująca się przez ten 19. letni okres, orzekała w różnych pionach. Z dokumentacji zgromadzonej w sprawie

oraz z rozmowy przeprowadzonej z kandydatką w dniu 13 kwietnia 2023 r. wynika, że były to kolejno następujące wydziały: gospodarczy, ksiąg wieczystych, do spraw wykroczeń, cywilny, pracy i ubezpieczeń społecznych oraz obecnie gospodarczy. Analizując materiały zgromadzone w sprawie, Rada wzięła pod uwagę treść pisma Prezesa Sądu Okręgowego w Radomiu z 15 kwietnia 2023 r. z którego wynika, że stanowisko sędziowskie o które ubiegają się kandydaci jest przydzielone do I Wydziału Cywilnego Sądu Okręgowego w Radomiu. Zatem, w ocenie Rady, to rekomendowany kandydat posiada większe i bardziej kierunkowe doświadczenie orzecznicze aniżeli jego kontrkandydatka. Odwołująca się jest również sędzią o wszechstronnym doświadczeniu.

Analizując oceny kwalifikacji kandydatów, sporządzone w 2021 r., Rada uwzględniła m.in, że sprawy, którymi zajmował się rekomendowany kandydat obejmowały szerokie spectrum spraw oraz, że należały do zawiłych pod względem stanu faktycznego i skomplikowanych pod względem stanu prawnego. Z kolei sprawy z referatu odwołującej się „w większości nie należały do skomplikowanych pod względem faktycznym i prawnym, nie były też obszerne pod względem materiału dowodowego”. Następnie Rada przyjęła, że w znacznej liczbie spraw z referatu rekomendowanego kandydata - jak wynika wprost z oceny - procedowanie odbywało się bez zastrzeżeń i terminowo, konstrukcje orzeczeń i ich uzasadnień nie nasuwały żadnych uwag a podejmowane decyzje były trafne. Z kolei z oceny kandydatury odwołującej się, pomimo, że przekazane jej do rozpoznania spraw nie należy do skomplikowanych wynika, że w dużej mierze przypadków nie ustrzegła się ona uchybień, skutkujących korektą wyroku sądu I instancji. Dla przykładu należy wskazać: przekroczenie granic swobodnej oceny dowodów (sąd II instancji może zakwestionować dokonaną ocenę materiału dowodowego jedynie wtedy, gdy jest ona nielogiczna i sprzeczna z pozostałym materiałem dowodowym), naruszenie przepisów prawa materialnego, brak wszechstronnego rozważenia materiału dowodowego a co za tym idzie, dokonanie niewłaściwych ustaleń faktycznych, pominięcie faktu, że termin przedawnienia roszczeń o świadczenie okresowe stosuje się do roszczeń o odsetki za opóźnienie, także wtedy, gdy roszczenie główne ulega przedawnieniu w terminie określonym

w art. 554 k.c., kilkukrotne, nieprawidłowe określenie kosztów zastępstwa procesowego i inne, szczegółowo opisane w ocenie kwalifikacji kandydatki.

Rada zapoznała się także z oceną kwalifikacji odwołującej się, sporządzoną w lipcu 2018 r. na potrzeby postępowania konkursowego na stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Radomiu (M.P. z 2018 r., poz. 377). W okresie pracy poddanym ocenie orzekała w IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych oraz w V Wydziale Gospodarczym Sądu Rejonowego w R.. Z oceny wynika m.in., że w obu tych wydziałach procentowo załatwiała mniej i odraczała więcej spraw niż sędzia w wydziale. W IV Wydziale Pracy i Ubezpieczeń Społecznych liczba orzeczeń wydanych i uchylonych była stosunkowo większa niż u sędziego w wydziale (...). Zdaniem opiniującej „w dalszej pracy orzeczniczej kandydatka powinna wyeliminować uchybienia dostrzeżone przez sąd odwoławczy, zwłaszcza w zakresie naruszenia art. 233 § 1 k.p.c., art. 321 § 1 k.p.c., art. 365 k.p.c., art. 366 k.p.c. oraz w zakresie naruszenia prawa materialnego”. Przy czym, jak twierdzi Rada, ocena ta nie została wzięta pod uwagę w niniejszym postępowaniu nominacyjnym, a przytoczone z niej fragmenty miały jedynie na celu zobrazowanie dotychczasowego warsztatu pracy oraz osiągniętych przez kandydatkę wyników pracy.

Rekomendowany kandydat we wcześniejszym okresie nie ubiegał się o stanowisko sędziego sądu wyższego szczebla, zatem w odniesieniu do jego pracy nie były sporządzane oceny kwalifikacji. Rada oceniając obie kandydatury, uwzględniła dane statystyczne za okres od dnia wydania ostatniej oceny kwalifikacji z marca 2021 r. do grudnia 2022 r. z których wynika, min., że: w zakresie załatwalności spraw rekomendowany kandydat rozpoznał ich 1473, a odwołująca się 1127 spraw; w zakresie stabilności orzecznictwa w odniesieniu do rekomendowanego kandydata na 291 spraw 4 zmieniono i 2 uchylono a w odniesieniu do odwołującej się na 117 spraw 27 zmieniono i 1 uchylono; w zakresie tzw. spraw starych (według stanu na dzień 31 grudnia 2022 r.) w referacie rekomendowanego kandydata pozostało 18 (od 3 do 5 lat) i 5 (powyżej 5 lat) spraw a w referacie odwołującej się 33 (od 3 do 5 lat) i 6 (powyżej 5 lat) spraw.

Reasumując, w ocenie Rady, po dokonaniu wszechstronnej analizy dokumentacji zgromadzonej w sprawie, w tym ocen kwalifikacji i danych statystycznych za okres od marca 2021 r. do grudnia 2022 r. oraz biorąc pod uwagę

stopień doświadczenia zawodowego. Rada stwierdziła, że to rekomendowany kandydat daje gwarancję pełnienia obowiązków na stanowisku sędziego sądu okręgowego w Sądzie Okręgowym w Radomiu w stopniu wyższym niż kandydatura odwołującej się. W ocenie Rady, osiągnął on lepsze wyniki w ujęciu statystycznym, pomimo, że jednocześnie w pełnym wymiarze pełni nadzór nad egzekucją z nieruchomości, w pozostałym zakresie orzeka w wymiarze 80% wpływu spraw a dodatkowo równolegle pełni funkcję Przewodniczącego I Wydziału Cywilnego i Prezesa Sądu Rejonowego w S.. Nie bez znaczenia przy wyborze jego kandydatury była także okoliczność, że podczas rozmowy z zespołem członków KRS zaprezentował posiadaną wiedzę prawniczą w sposób niebudzący żadnych wątpliwości. W sposób fachowy udzielił odpowiedzi na zadane mu pytania. Z kolei odwołująca się, choć wielokrotnie podczas rozmowy podkreślała posiadaną szeroką wiedzę prawniczą i duże doświadczenie zawodowe, to jednak nie umiała udzielić w sposób jednoznaczny odpowiedzi na podstawowe pytania, dotyczące np. hierarchii źródeł prawa (patrz str. 7 i n. protokołu z posiedzenia zespołu członków KRS z 13 kwietnia 2023 r.). W rozmowie dość mocno zaakcentowała, że „(...) szczególnie interesuje się tematyką odpowiedzialności za błędy w sztuce medycznej (...)”. Zapytana jednak o jedno z podstawowych zagadnień, jakim jest związanie sądu cywilnego wyrokiem karnym - wykazała się posiadaniem niewystarczającej wiedzy z tego zakresu.

W przekonaniu Rady przedstawione okoliczności dotyczące wybranego kandydata, tj. pozytywna ocena kwalifikacyjna i wnioski z niej płynące, doświadczenie orzecznicze zdobyte w pionie cywilnym, obecnie uzyskane wyniki pracy, sposób autoprezentacji swojej kandydatury i posiadanej wiedzy prawniczej oraz pozytywna opinia Kolegium Sądu Okręgowego w Radomiu przemawiają za uznaniem P. K. za kandydata spełniającego w niniejszej procedurze konkursowej kryteria wyboru w stopniu najwyższym, a tym samym uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP z wnioskiem o powołanie.

Rada uwzględniła także opinię Kolegium Sądu Okręgowego w Radomiu, które podczas posiedzenia 14 maja 2021 r. zaopiniowało rekomendowanego kandydata jednogłośnie pozytywnie 6 głosami „za”, przy braku głosów „przeciw” i „wstrzymujących się”, a kandydaturę odwołującej się negatywnie, nie oddając

na nią głosów „za”, przy 3 głosach „przeciw” i 3 głosach „wstrzymujących się”. Rekomendowany kandydat uzyskał zatem jednogłośnie poparcie tego gremium, co zadecydowało o wyborze jego kandydatury na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Radomiu.

W ocenie Rady rekomendowany kandydat posiada bardzo wysokie kwalifikacje merytoryczne, wszechstronne i wieloletnie doświadczenie zawodowe oraz stale pogłębianą wiedzę prawniczą, dające rękojmię wykonywania obowiązków orzeczniczych na stanowisku sędziego sądu okręgowego na najwyższym poziomie. O przedstawieniu jego kandydatury Prezydentowi RP zadecydował zatem całokształt okoliczności sprawy, a w szczególności: wnioski płynące z pozytywnej oceny jego pracy i kwalifikacji, posiadanie odpowiedniego doświadczenia orzeczniczego i ugruntowanej wiedzy prawniczej, obecnie uzyskiwane bardzo dobre wyniki pracy znajdujące odzwierciedlenie w nadesłanych danych statystycznych, umiejętnie łącznie obowiązków sędziowskich z jednoczesnym pełnieniem dwóch funkcji administracyjnych, sposób prezentacji swojej osoby i wiedzy prawniczej na posiedzeniu zespołu członków KRS oraz jednogłośnie pozytywna opinia Kolegium Sądu Okręgowego w Radomiu. W ocenie Rady czynnikiem wziętym pod uwagę lecz nie decydującym był fakt, że stanowisko sędziowskie przewidziane jest w I Wydziale Cywilnym Sądu Okręgowego w Radomiu i że w tym aspekcie to rekomendowany kandydat posiada większe i bardziej odpowiednie doświadczenie zawodowe, dające rękojmię należytego pełnienia obowiązków orzeczniczych na tym stanowisku.

Powyższe okoliczności spowodowały, że w trakcie posiedzenia KRS dnia 20 kwietnia 2023 r. na rekomendowanego kandydata oddano: 14 głosów „za”, przy braku głosów „przeciw” i 1 głosie „wstrzymującym się” (oddano ogółem 15 głosów), a na kandydaturę odwołującej się 3 głosy „za”, przy braku głosów „przeciw” i 12 głosach „wstrzymujących się” (oddano ogółem 15 głosów), zatem jej kandydatura nie zyskała wymaganej bezwzględnej większości głosów.

Odwołująca się pismem z 5 czerwca 2023 r. (data prezentaty KRS) na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS, zaskarżyła powyższą uchwałę w całości z powodu jej sprzeczności z prawem. Zaskarżonej uchwale zarzuciła:

I. obrazę prawa materialnego:

1. przepisów art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 14 Europejskiej Konwencji Praw Człowieka i Podstawowych Wolności i art. 20, art. 21 ust. 1 i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej nakazujących sprawiedliwe oraz równe traktowanie i zakazujących dyskryminacji - poprzez niesprawiedliwe, nierówne oraz dyskryminujące traktowanie skarżące;

2. naruszenie art. 2 i art. 60 Konstytucji RP poprzez niedokonanie oceny kandydatów na podstawie przejrzystych kryteriów awansu, które odpowiadałyby zasadom równego dostępu do służby publicznej, zasadom równego traktowania oraz zasadom demokratycznego państwa prawa urzeczywistniającego zasady sprawiedliwości społecznej, w wyniku czego KRS przedstawiła Prezydentowi RP wniosek o powołanie do pełnienia urzędu na stanowisko Sędziego Sądu Okręgowego w Radomiu innego uczestnika a nie odwołującej się, posiadającej od wybranego kandydata wyższe kwalifikacje,

3. naruszenie art. 2 Traktatu o Unii Europejskiej, art. 15 ust. 1 i ust. 3 akapit drugi Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych Unii Europejskiej, ustanawiających zasadę otwartości organów Państwa Członkowskiego UE podczas gdy postępowanie przeprowadzone w przedmiocie przedstawienia Prezydentowi RP na wolne stanowisko sędziowskie w Sądzie Okręgowym w Radomiu narusza zasadę otwartości i transparentności działania organu ją przeprowadzającego, tj. KRS, ponieważ kryteria przyjęte przez Radę za podstawę opiniowania nie były przejrzyste i różniły się w stosunku do poszczególnych kandydatów, a postępowanie przed Radą było nietransparentne;

II. naruszenie przepisów postępowania, które miało istotny wpływ na treść uchwały, tj.:

1. przepisów art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2, art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez rażąco dowolną ocenę dowodów dokonaną przez Radę opiniującą w składzie kolegialnym i oparcie rozstrzygnięcia na podstawach niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy,

2. przepisów art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS poprzez przekroczenie granic swobodnej oceny kandydatury odwołującej się w oparciu o materiał będący przedmiotem tej oceny i przez to uznanie, że w mniejszym, a przez to niewystarczającym stopniu spełnia ona przesłanki do powołania na stanowisko sędziego sądu okręgowego, pomimo braku jakichkolwiek podstaw do wyciągnięcia

takiego wniosku, a wręcz wbrew oczywistym podstawom do wyciągnięcia wniosków przeciwnych,

3. przepisu art. 33 ust. 1 u.KRS poprzez jego niezastosowanie oraz art. 35 ust. 2 pkt 1 u.KRS przez jego błędną wykładnię, co doprowadziło do nierozpatrzenia sprawy w sposób wszechstronny, nakazany powołanymi przepisami, jak również pominięcie istotnej części kompetencji posiadanych przez skarżącą, jej doświadczenia zawodowego i dorobku orzeczniczego, a którymi nie mógł się wykazać wskazany przez Radę do przedstawienia kandydat, co skutkowało wydaniem uchwały rażąco dowolnej i w takim samym stopniu sprzecznej z dostępnym KRS materiałem dowodowym, co doprowadziło do wybrania kandydata o kwalifikacjach niższych od kwalifikacji skarżącej, co do którego Rada wystąpiła do Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej z wnioskiem o powołanie na stanowisko sędziego Sądu Okręgowego w Radomiu,

4. przepisu art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 57b § 1 p.u.s.p. poprzez oparcie się na danych statystycznych z okresu od marca 2021 r. do 31 grudnia 2022 r. i ocenie kwalifikacyjnej obejmującej omówienie danych statystycznych z okresu do lutego 2021 r., co skutkowało wydaniem uchwały rażąco niesprawiedliwej i dowolnej, a nadto uwzględniającej kryteria pozaustawowe i w konsekwencji doprowadziło do wybrania kandydata o niższych kwalifikacjach i zdecydowanie mniejszym dorobku orzeczniczym oraz doświadczeniu zawodowym od skarżącej, co do którego Rada wystąpiła do Prezydenta,

5. przepisu art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 57b § 1 p.u.s.p. poprzez wprowadzania dodatkowego kryterium wyłaniania osób przedstawianych Prezydentowi RP do powołania na stanowisko sędziowskie - tj. wysłuchania kandydata oraz danych statystycznych bez sporządzenia ponownej oceny obejmującej badanie poziomu merytorycznego orzecznictwa.

Odwołująca się wniosła o uchylenie zaskarżonej uchwały w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania KRS.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Przed podjęciem rozważań co do zasadności odwołania należy zaznaczyć,

że Sąd Najwyższy nie jest kompetentny do dokonania merytorycznej oceny słuszności uchwały wydanej przez KRS w zakresie zawartej w niej oceny poszczególnych kandydatów w danym postępowaniu nominacyjnym. Uprawnienie to przysługuje wyłącznie samej Radzie. Sąd Najwyższy jest jedynie uprawniony do weryfikacji, czy wydana przez KRS uchwała nie jest sprzeczna z przepisami prawa materialnego lub procesowego, zwłaszcza w zakresie przestrzegania reguł procedury jej podejmowania, związanych ze stosowaniem jednolitych kryteriów oraz respektowania jednakowych zasad dostępu do służby publicznej i mogących mieć wpływ na wybór określonego kandydata (zob. np. wyroki Sądu Najwyższego: z 25 lutego 2013 r., III KRS 95/13, z 25 stycznia 2016 r., III KRS 88/15, z 25 maja 2017 r., III KRS 11/17 i z 30 lipca 2019 r., I NO 31/19). Z oczywistych względów Sąd Najwyższy tym bardziej nie może decydować o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego (wyrok Sądu Najwyższego z 15 października 2014 r., III KRS 49/14).

Przepis art. 35 ust. 2 u.KRS zawiera katalog przesłanek, które Rada powinna uwzględniać przy wyborze kandydata, który uzyska jej rekomendację. Zgodnie z tym wyliczeniem, ustalając kolejność kandydatów na liście zespół kieruje się przede wszystkim oceną kwalifikacji kandydatów, a ponadto uwzględnia: 1) doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia; 2) opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów. Jednocześnie należy zaznaczyć, że poza oceną kwalifikacji kandydatów żadna z powyższych przesłanek nie ma charakteru dominującego. Wszystkie przyjmowane kryteria są oceniane przez Radę całościowo - w sposób zbiorczy. W związku z tym niedopuszczalne jest uznanie, iż z uwagi na spełnienie jednostkowego kryterium w wyższym lub podobnym stopniu do zarekomendowanego kandydata, dokonana całościowa ocena jest nierzetelna. Znaczenie mają bowiem wszystkie brane pod uwagę kryteria (wyrok Sądu Najwyższego z 18 lipca 2019 r., I NO 44/19). Co więcej, każde postępowanie nominacyjne ma odmienny charakter, a Rada ma prawo indywidualnego ustalania, które z kryteriów zyska szczególne znaczenie przy wyborze rekomendowanych kandydatów. Istotne jest natomiast to, aby kryteria te były jasno określone, a poszczególne kandydatury zostały zweryfikowane z zachowaniem zasad

równości i obiektywizmu. W przeciwnym razie postępowanie prowadziłoby do naruszenia zasady równości, co musiałoby skutkować uchyleniem zaskarżanych uchwał. Rozpoznając odwołanie od uchwały Rady, Sąd Najwyższy nie dokonuje porównania kandydatur celem ustalenia czy w rzeczywistości najlepszy z biorących udział w konkursie kandydat został rekomendowany Prezydentowi Rzeczypospolitej Polskiej. Jego rolą jest jedynie ustalenie „czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do uczestniczących kandydatów” (wyrok składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 6 września 2019 r., I NO 102/19).

Z tego właśnie względu istotne znaczenie ma uzasadnienie uchwały KRS w zakresie wyboru rekomendowanych uczestników postępowania. Podkreślić przy tym należy, że pomimo tego, iż Rada ma prawo stosunkowo swobodnego kształtowania kryteriów dominujących o wyborze danego kandydata na określone stanowisko sędziowskie, nie może czynić tego w sposób dowolny i dyskryminujący (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 24 kwietnia 2019 r., I NO 16/19 i z 17 czerwca 2020 r., I NO 188/19). Dlatego to właśnie w treści uzasadnienia uchwały Rada ma obowiązek wyjaśnić – na podstawie wyraźnie wskazanych kryteriów – dlaczego wybrany kandydat wypełnił je w stopniu, który uzasadniał jego rekomendację. Jak trafnie podnosi się w orzecznictwie Sądu Najwyższego, w przypadku ubiegania się o jedno stanowisko sędziowskie przez kilka osób wskazane jest wyjaśnienie przez KRS w uzasadnieniu uchwały sytuacji poszczególnych kandydatów w odniesieniu do zastosowanych przez Radę kryteriów, ze szczególnym naciskiem na kandydaturę osoby, która uzyskała rekomendację. Treść uzasadnienia stanowi bowiem jedną z gwarancji poszanowania konstytucyjnego prawa do równego dostępu do służby publicznej i pozwala na obiektywną weryfikację, czy przyjmowane przez Radę kryteria oceny są racjonalne i zasadne. Jednocześnie w sytuacji, gdy wyboru dokonano pomiędzy kandydatami o zbliżonych predyspozycjach, konieczne jest możliwie najszersze, niebudzące wątpliwości wyjaśnienie motywów, które zadecydowały o wyniku konkursu (wyrok Sądu Najwyższego z 1 lipca 2020 r., I NO 156/19; zob. także wyroki Sądu Najwyższego: z 7 marca 2019 r., I NO 2/19 i z 1 lipca 2019 r., I NO 70/19).

Im bardziej zbliżona jest sytuacja kandydatów rywalizujących ze sobą o stanowisko, będące przedmiotem konkursu, tym większe wymagania stawia się wobec Rady w zakresie przedstawienia w uzasadnieniu argumentów przemawiających za wyborem rekomendowanego kandydata. Tylko w ten sposób Sąd Najwyższy – jako niezależny i obiektywny obserwator – jest bowiem w stanie ocenić czy postępowanie charakteryzowało się właściwą mu transparentnością i było przeprowadzone z poszanowaniem zasady równości, wymaganej w tego typu postępowaniach konkursowych (zob. wyroki Sądu Najwyższego: z 17 sierpnia 2010 r., III KRS 10/10, z 9 kwietnia 2019 r., I NO 4/19 i z 12 czerwca 2019 r., I NO 38/19).

Powyższego warunku z całą pewnością nie spełnia zastosowanie w uzasadnieniu sformułowań zbyt ogólnych i nieostrych, gdyż uniemożliwiają one w sposób realny weryfikację, czy KRS w rzeczywistości zastosowała do wszystkich uczestników postępowania nominacyjnego te same kryteria. Zasadny jest pogląd wyrażony przez Sąd Najwyższy w wyroku z 29 lipca 2019 r., I NO 89/19, zgodnie z którym „niewskazanie konkretnych kryteriów i niewyjaśnienie sposobu ich zastosowania przy podejmowaniu przez KRS decyzji o nieprzedstawieniu Prezydentowi RP wniosku o powołanie skarżącej do pełnienia urzędu na stanowisku sędziego sądu apelacyjnego uniemożliwia Sądowi Najwyższemu właściwą kontrolę zaskarżonej uchwały, zarówno w aspekcie dopełnienia przez Radę wymagania wszechstronnego rozważenia sprawy (art. 33 ust. 1 u.KRS), jak i z punktu widzenia poszanowania wynikających z art. 2, art. 32 ust. 1 i 2 i art. 60 Konstytucji RP zasad: ochrony zaufania obywatela do państwa, równego traktowania i zakazu dyskryminacji z jakiegokolwiek przyczyny w życiu politycznym, gospodarczym i społecznym oraz jednakowych szans w ubieganiu się o pełnienie funkcji publicznych”.

Odnosząc się do samej istoty postępowania w przedmiocie weryfikacji uchwał KRS prowadzonego przed Sądem Najwyższym należy podkreślić, że w myśl art. 44 ust. 1 u.KRS uczestnik postępowania może odwołać się do Sądu Najwyższego wyłącznie z powodu sprzeczności uchwały Rady z prawem. Chodzi w tym przypadku zarówno o zgodność z przepisami prawa materialnego, jak i procesowego (wyrok Sądu Najwyższego z 29 lipca 2014 r., III KRS 12/14).

Podstawy odwołania nie mogą zatem stanowić zarzuty dotyczące ustalenia faktów lub oceny dowodów (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 8 października 2014 r., III KRS 45/14; z 8 listopada 2017 r., III KRS 29/17; z 15 stycznia 2019 r., I NO 1/18; z 27 marca 2019 r., I NO 59/18). Sąd Najwyższy jest bowiem sądem prawa nie sądem faktu.

Odwołanie od uchwały KRS wniesione na podstawie art. 44 ust. 1 u.KRS może prowadzić wobec tego jedynie do formalnej kontroli stosowania przez Radę reguł postępowania dotyczących przestrzegania prawem określonych kryteriów i procedur postępowania (zob. uchwała składu siedmiu sędziów Sądu Najwyższego z 20 grudnia 1993 r., III AZP 20/93, a także wyrok Sądu Najwyższego: z 26 stycznia 2017 r., III KRS 37/16; z 7 marca 2017 r., III KRS 3/17; z 13 lipca 2017 r., III KRS 17/17; z 27 marca 2019 r., I NO 8/19).

W tak ukształtowanej procedurze weryfikacyjnej, poza kognicją Sądu Najwyższego pozostaje dokonywanie merytorycznej oceny kandydatów na wolne stanowiska sędziowskie (wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21). To zadaniem Rady jest bowiem rozpatrzenie i ocena kandydatów do pełnienia urzędu sędziego i dlatego Sąd Najwyższy nie przeprowadza powtórnego badania kwalifikacji zawodowych i moralnych kandydata do pełnienia urzędu sędziego (wyrok Sądu Najwyższego z 14 lipca 2016 r., III KRS 17/16 i przywołane tam orzecznictwo). Sąd Najwyższy nie ocenia zatem podjętej przez Radę decyzji z punktu widzenia reguł zasadności. W wyroku z dnia 13 lipca 2012 r. Sąd Najwyższy wyraźnie stwierdził, iż „ocena przydatności kandydata należy do Rady” (wyrok Sądu Najwyższego z 13 lipca 2012 r., III KRS 17/12).

Takie postrzeganie roli Sądu Najwyższego w procesie oceny uchwał KRS znajduje także odzwierciedlenie w judykaturze Trybunału Konstytucyjnego, w której wyraźnie podkreśla się, że przedmiotem kognicji Sądu Najwyższego pozostaje wyłącznie formalny aspekt dostępu do służby związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż jakakolwiek ingerencja w tę szczególną postać władztwa przynależnego Radzie skutkowałaby naruszeniem art. 179 Konstytucji RP (wyrok TK z 27 maja 2008 r., SK 57/06,

OTK ZU 2008, nr 4, poz. 63).

Przechodząc do oceny podniesionych w odwołaniu zarzutów, jakkolwiek sformułowanych osobno jako zarzuty naruszenia wyszczególnionych w *petitum* odwołania przepisów, jednak pozostających ze sobą w takim związku, że uzasadnione jest ich omówienie i ustosunkowanie się do nich łącznie. Dają się one sprowadzić do jednego, generalnego zarzutu, który wyraża stanowisko skarżącej, według którego ocena jej kandydatury na wolne stanowisko sędziowskie została przeprowadzona przez KRS bez dochowania obowiązku wszechstronnego rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy przy zastosowaniu przejrzystych, jednolitych i sprawiedliwych kryteriów, oraz dokonana została w sposób dowolny i niezgodny ze zgromadzonym materiałem, z przekroczeniem granic jego swobodnej oceny i z pominięciem rzetelnej oceny kwalifikacji.

Według skarżącej Rada naruszyła przede wszystkim art. 33 ust. 1, art. 35 ust. 2 oraz art. 42 ust. 1 u.KRS poprzez rażąco dowolną ocenę dowodów i oparcie rozstrzygnięcia na podstawach niezgodnych z rzeczywistym stanem rzeczy oraz przekroczeniem granic swobodnej oceny jej kandydatury w oparciu o materiał, który będący przedmiotem tej oceny nie dawał podstaw do wyciągnięcia takiego wniosku, a wręcz prowadził do wyciągnięcia wniosków przeciwnych. Naruszenie powyższych przepisów skarżąca upatruje także w błędnej ich wykładni, co doprowadziło do wybrania kandydata o kwalifikacjach niższych od jej kwalifikacji. Powyższe zarzuty skarżąca opiera przede wszystkim na ponownym pominięciu niektórych okoliczności związanych z jej doświadczeniem zawodowym w szczególności z faktem orzekania przez nią w sprawach upadłościowych jako sędzi sprawozdawcy i sędzi komisarza, w tym nadzoru jaki sprawowała nad tego typu postępowaniami. Zdaniem skarżącej ocena kwalifikacyjna jej kandydatury w tym względzie, została dokonana przez sędziego nie posiadającego wystarczającego doświadczenia w sprawach gospodarczych i upadłościowych i tym samym nie była dostatecznie doceniona ich waga i skala trudności w kontekście faktycznego obciążenia skarżącej (s. 6 odwołania). Orzekanie w sprawach upadłościowych, zdaniem skarżącej, wymaga szerokiej wiedzy oraz konieczności stosowania aktualnie czterech stanów prawnych,

natomiast pełnienie przez nią funkcji sędziego komisarza, czy sędziego sprawozdawcy w sądzie upadłościowym zostało całkowicie pominięte, przy jednoczesnym podkreśleniu, iż kontrkandydat w pełnym wymiarze pełnił nadzór nad egzekucją z nieruchomości (s. 14 uchwały).

Ponadto w ocenie skarżącej rekomendowany kandydat orzekał wyłącznie w wydziale cywilnym, podczas gdy skarżąca ma w tym względzie o wiele większe doświadczenie, gdyż orzekała w kilku wydziałach. Wskazane fakty, które świadczyły na korzyść kandydatury skarżącej zostały jej zdaniem celowo pominięte. Jednocześnie, w jej ocenie, pominięto okoliczności, które zdecydowanie podważają zasadność wybranego kandydata, a mianowicie oprócz braku chociażby zbliżonego doświadczenia w stosowaniu przepisów prawa z uwagi na orzekanie wyłącznie w sprawach cywilnych, także fakt, iż orzeczenia wydane przez kandydata rekomendowanego w siedmiu sprawach w Sądzie Rejonowym w Radomiu zostały uchylone i przekazane do ponownego rozpoznania. W przypadku skarżącej natomiast, w analizowanym okresie, żadne orzeczenie nie zostało uchylone i przekazane do ponownego rozpoznania, sporządzenie przez skarżącą większej liczby uzasadnień orzeczeń w terminie przy jednocześnie znacznie większej ich ilości, gdyż rekomendowany kandydat niemal w całym poddanym ocenie okresie, zdaniem skarżącej, korzystał z dobrodziejstwa obniżenia przydziału spraw z uwagi na pełnione funkcje, przyjęcie których wynikało wyłącznie z jego decyzji. W ocenie skarżącej w uzasadnieniu uchwały KRS powinno zostać zawarte zestawienie okoliczności dotyczących poszczególnych kandydatów z kryteriami ustawowymi, z logicznym i wyczerpującym wyjaśnieniem, dlaczego dany kandydat spełnia kryteria ustawowe w wyższym stopniu niż pozostali kandydaci. W uzasadnieniu zaskarżonej uchwały zestawienie, spełniające powyższe wymogi, nie zostało jej zdaniem zawarte.

Sąd Najwyższy podkreśla, że zgodnie z art. 33 ust. 1 u.KRS Rada podejmuje uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy, na podstawie udostępnionej dokumentacji oraz wyjaśnień uczestników postępowania lub innych osób, jeżeli zostały złożone. Nakaz podjęcia uchwały po wszechstronnym rozważeniu sprawy oznacza, że Rada nie może pominąć istotnych dla rozstrzygnięcia sprawy okoliczności wynikających z udostępnionej

dokumentacji lub wyjaśnień, czy innych zebranych dowodów, ani dokonać ustaleń sprzecznych z tym materiałem, zaś samo rozstrzygnięcie powinno być wynikiem wszechstronnego rozważenia wszystkich aspektów sprawy w sposób, który nie był dowolny (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 26 kwietnia 2012 r., III KRS 11/12; z 22 maja 2012 r., III KRS 14/12; z 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21; z 2 lutego 2022 r., I NKRS 170/21). Uzupełnieniem tego przepisu jest art. 35 ust. 2 u.KRS, który stosowany także w postępowaniu przed Radą, nakazuje przy podejmowaniu uchwały, o której stanowi art. 33 ust. 1 u.KRS, brać pod uwagę doświadczenie zawodowe, w tym doświadczenie w stosowaniu przepisów prawa, dorobek naukowy, opinie przełożonych, rekomendacje, publikacje i inne dokumenty dołączone do karty zgłoszenia oraz opinię kolegium właściwego sądu oraz ocenę właściwego zgromadzenia ogólnego sędziów (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 8 września 2021 r., I NKRS 64/21).

Katalog kryteriów, określony w art. 35 u.KRS, nie ma charakteru wyczerpującego, nie stanowi również hierarchii kryteriów, a Rada sama decyduje, które kryteria w danym postępowaniu nominacyjnym uzna za kluczowe. Ocena doboru kryteriów, a także znaczenie przywiązywane do poszczególnych kryteriów przy ocenie poszczególnych kandydatów stanowi wyłączną kompetencję Rady (wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 2013 r., III KRS 210/13). Uznanie KRS oznacza, że w określonym stanie faktycznym kilka alternatywnych decyzji dotyczących wyboru kandydata przedstawianego z wnioskiem o powołanie do Prezydenta RP może być dopuszczalnych, a sama okoliczność, że zewnętrzny obserwator (w tym również Sąd Najwyższy) postrzegałby innego kandydata jako wypełniającego oceniane łącznie przesłanki wymienione w art. 35 ust. 2 u.KRS w stopniu uzasadniającym przedstawienie Prezydentowi RP wniosku o jego powołanie, nie jest wystarczająca dla stwierdzenia sprzeczności uchwały z prawem.

Przenosząc powyższe rozważania na grunt niniejszej sprawy należy zauważyć, że nie można podzielić zarzutu skarżącej, aby Rada zaniechała wszechstronnej oceny kandydatów, tym bardziej, że procedowała w ramach niniejszego postępowania konkursowego po raz trzeci. Analiza zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego wskazuje, że Rada dysponowała całością dokumentacji dotyczącej odwołującej się kandydatki. W sposób rzetelny został

przedstawiony przebieg jej kariery zawodowej, w tym szeroko odniesiono się do oceny kwalifikacji sporządzonej przez sędziego wizytatora. Nie można podzielić artykułowanego w tym zakresie zarzutu co do sposobu prezentacji jej oceny. Powołane przez skarżącą okoliczności, które w jej ocenie zostały nieprawidłowo przedstawione lub pominięte – wynikają z załączonej do zgłoszenia dokumentacji, na co sama wskazuje w odwołaniu (np. s. 6 odwołania). Nie ma zatem potrzeby powtarzania ich w toku posiedzenia – skoro Rada na etapie rozpoznawania kandydatur dysponuje tymi materiałami. Rada nie ma obowiązku przywoływania całej treści znajdujących się w aktach sprawy dokumentacji. Jak słusznie wskazuje się w orzecznictwie Sądu Najwyższego uzasadnienie uchwały KRS nie może być powtórzeniem całego zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego. Jego funkcją jest zwerbalizowanie kryteriów, którymi kierowała się Rada przy podejmowaniu decyzji, co powinno być dokonane w taki sposób, aby możliwa była ocena legalności postępowania KRS (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 16 marca 2023 r., I NKRS 17/22).

Odnosząc się do zarzutu naruszenia przepisu art. 42 ust. 1 u.KRS należy podkreślić, że zgodnie ze stanowiskiem Sądu Najwyższego „z punktu widzenia ochrony interesów poszczególnych kandydatów trzeba (...) przyjąć, iż Rada nie ma obowiązku szczegółowego opisywania każdego z nich, wystarczające jest dokładne przedstawienie kandydata lub kandydatów wybranych przez Radę” (zob. wyrok Sądu Najwyższego z 19 stycznia 2022 r., I NKRS 101/21). Przy czym zauważyć należy, że nie ma podstaw do tego, aby przyjąć, iż skoro Rada nie zamieściła w uzasadnieniu szczegółowej charakterystyki niewybranych kandydatów, to tym samym nie dokonała wnikliwej analizy ich kandydatur (zob. wyrok Sądu Najwyższego: z 19 stycznia 2022 r., I NKRS 101/21; z 12 czerwca 2019 r., I NO 43/19; z 30 czerwca 2020 r., I NO 184/19; z 2 grudnia 2020 r., I NO 132/20; z 26 maja 2021 r., I NKRS 41/21; z 23 czerwca 2021 r., I NKRS 56/21).

W ocenie Sądu Najwyższego, uzasadnienie zaskarżonej uchwały spełnia ustawowe wymagania, w szczególności pozwala na dokonanie oceny z punktu widzenia jej zgodności z prawem. Z uzasadnienia zaskarżonej uchwały wynika wprost, jakie względy przemawiały za takim a nie innym sposobem

zakończenia konkursu. Zawarte w uzasadnieniu argumenty dotyczące nieprzedstawienia Prezydentowi RP kandydatury skarżącej wskazywały, że na treść takiego rozstrzygnięcia sprawy decydujący wpływ miała całościowa i wszechstronnie przeprowadzona ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych przez KRS kryteriów. To Rada, działając w ustawowo wyznaczonych granicach decyduje w ramach swojej swobody wyboru o tym, czy stający do konkursu kandydat spełnia, a jeśli tak to w jakim stopniu wszystkie wymagane kryteria do przedstawienia jego kandydatury Prezydentowi RP. W uzasadnieniu wskazano, dlaczego oceniany konkurs nie zakończył się wyborem jej kandydatury.

Sąd Najwyższy analizując dokumentację sprawy, jak również uzasadnienie zaskarżonej uchwały, doszedł do przekonania, że Rada poprawnie scharakteryzowała kandydaturę odwołującej się. Tym bardziej, że w uzasadnieniu znalazło się wiele pozytywnych opinii dotyczących jej osoby. Nie ma zatem podstaw do przyjęcia, że KRS, nie zamieszczając w uzasadnieniu uchwały szczegółowej charakterystyki doświadczenia zawodowego niewybranego kandydata, nie dokonała wnikliwej oceny jego kandydatury, skoro w uchwale jednoznacznie wskazano, iż o braku wyboru kandydata zadecydowała całościowa ocena wynikająca z łącznego zastosowania przyjętych kryteriów. Podkreślić przy tym należy, że przedmiotem sprawowanej przez Sąd Najwyższy kontroli jest formalny aspekt dostępu do służby, związany z przestrzeganiem przez Radę zastosowanych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji, czy też predyspozycji danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach postępowania przed Radą, gdyż mogłoby to oznaczać naruszenie jej uprawnień i kompetencji wynikających z art. 179 Konstytucji RP i art. 3 ust. 1 pkt 1 i 2 u.KRS.

W realiach niniejszej sprawy trudność wyboru, jakiego miała dokonać Rada wynikała zdaniem Sądu Najwyższego z faktu, iż zgłoszeni kandydaci mieli zbliżone kompetencje wyrażające się w podobnym doświadczeniu zawodowym, otrzymali także pozytywne opinie kwalifikujące. Również sylwetka skarżącej została przedstawiona w uzasadnieniu uchwały w sposób jednoznacznie pozytywny (s. 10-12 uzasadnienia uchwały). Tak więc w zakresie poszczególnych kryteriów i ich całościowej oceny poszczególni kandydaci nie wykazywali ekstremalnych różnic, które mogłyby uzasadniać przyjęcie naruszenia procedury lub przekroczenie

granic swobodnego uznania (wyrok Sądu Najwyższego z dnia 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16). Wobec dochowania przez Radę procedur ustawowych Sąd Najwyższy nie może dokonywać oceny dlaczego te, a nie inne kryteria miały charakter decydujący. W świetle dotychczasowego orzecznictwa Sądu Najwyższego, jeżeli w zakresie poszczególnych kryteriów i ich całościowej oceny poszczególni kandydaci nie wykazują ekstremalnych różnic, które mogłyby uzasadniać przyjęcie naruszenia procedury lub przekroczenie granic swobodnego uznania, nie można postawić KRS zarzutu naruszenia prawa (por. wyroki Sądu Najwyższego: z 13 lipca 2017 r., III KRS 16/17; z 4 kwietnia 2017 r., III KRS 5/17; z dnia 7 listopada 2016 r., III KRS 27/16).

W ocenie Sądu Najwyższego powyższe względy nie pozwalają także uznać za trafne podniesione przez skarżącą zarzuty naruszenia art. 35 ust. 2 u.KRS w zw. z art. 57b § 1 p.u.s.p. poprzez wprowadzanie dodatkowego kryterium wyłaniania osób przedstawianych Prezydentowi RP do powołania na stanowisko sędziowskie tj. wysłuchania kandydata oraz danych statystycznych bez sporządzenia ponownej oceny obejmującej badanie poziomu merytorycznego orzecznictwa. Sąd Najwyższy nie podziela w tym względzie argumentacji skarżącej. Wskazane dane miały charakter uzupełniający, co ze względu na długi czas trwającego postępowania konkursowego znajduje racjonalne uzasadnienie, ponadto zostały one w równym stopniu uwzględnione wobec obydwójga kandydatów. Podobny uzupełniający charakter miało, kwestionowane przez skarżącą, wysłuchanie, które stanowiło dodatkowy element badania kwalifikacji i doświadczenia zawodowego obydwójga kandydatów, a nie stanowiło, jak twierdzi skarżąca, elementu kluczowego przy podejmowaniu przedmiotowej decyzji. W ocenie Sądu Najwyższego przedstawione w odwołaniu uwagi, są jedynie subiektywnymi odczuciami skarżącej, które wobec trzykrotnego rozważania przez KRS całościowej materii sprawy nie znajdują dostatecznego uzasadnienia do uznania, że zaskarżona uchwała została podjęta jako sprzeczna z prawem.

Za nieuzasadnione w ocenie Sądu Najwyższego uznać należy również zarzuty obejmujące naruszenie przepisów art. 32 ust. 1 i 2 Konstytucji RP, art. 14 EKPCz i art. 20, art. 21 ust. 1 i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych UE, a także art. 2 i art. 60 Konstytucji RP oraz art. 2 Traktatu o UE, art. 15 ust. 1 i ust. 3

akapit drugi Traktatu o Funkcjonowaniu UE i art. 41 ust. 1 Karty Praw Podstawowych UE nakazujących sprawiedliwe oraz równe traktowanie i zakazujących dyskryminacji poprzez niesprawiedliwe, nierówne oraz dyskryminujące traktowanie skarżącej.

Zasada równości wszystkich wobec prawa i równości traktowania wszystkich przez władze publiczne oraz zakaz dyskryminacji w życiu politycznym, społecznym lub gospodarczym z jakiejkolwiek przyczyny (w art. 32 ust. 1 Konstytucji RP) sprowadza się zdaniem Sądu Najwyższego w przedmiotowej sprawie do oceny, czy wszyscy kandydaci uczestniczący w procedurze konkursowej byli traktowani jednakowo oraz, czy żaden z nich nie był w jakikolwiek sposób dyskryminowany. Natomiast przedmiotem ochrony wynikającej z art. 60 Konstytucji RP, w realiach niniejszej sprawy, jest przede wszystkim badanie formalnego aspektu dostępu do służby, a więc związanego z przestrzeganiem jednolitych kryteriów i procedur postępowania, a nie sama ocena kwalifikacji, czy też wiarygodności danej osoby z punktu widzenia kryteriów stosowanych w ramach tego postępowania.

Jak słusznie wskazano w orzecznictwie, ochrona sądowa udzielana kandydatowi na określone stanowisko sędziowskie, dokonywana przy uwzględnieniu art. 60 Konstytucji RP, powinna obejmować kontrolę postępowania przed Radą pod względem jego zgodności z prawem, a więc musi być ograniczona do oceny zgodności z prawem zastosowanej w sprawie procedury oceny kandydatury bądź kandydatur i w efekcie przedstawienia Prezydentowi RP wniosku o powołanie lub odmowy objęcia danego kandydata takim wnioskiem (zob. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 22 listopada 2013 r., III KRS 226/13, LEX nr 1555610). Również w stosunku do wymogów przestrzegania art. 32 ust. 1 Konstytucji, Sąd Najwyższy wskazuje, że poddanie kontroli sądowej wyników postępowania przed KRS w takiej indywidualnej sprawie nie może oznaczać, że sąd uczestniczyłby w decydowaniu o obsadzie określonego stanowiska sędziowskiego.

Sąd Najwyższy po zapoznaniu się z dokumentacją i przebiegiem przedmiotowego postępowania nie podziela stanowiska skarżącej co do braku równego traktowania i dyskryminacji w tym względzie, tym bardziej, że opiera się ono wyłącznie na okolicznościach stanowiących argumentację rozważoną w przedstawionych wcześniej zarzutach naruszenia przepisów u.KRS i p.u.s.p. Ponadto Sąd Najwyższy zważył, że z uzasadnienia zaskarżonej uchwały

wynika jasno, iż KRS oceniając trzykrotnie kandydatury zgłoszone w postępowaniu konkursowym na stanowisko sędziego uwzględniła w odniesieniu do wszystkich uczestników postępowania podobne okoliczności rzutujące na ocenę predyspozycji poszczególnych kandydatów do pełnienia urzędu sędziego. Przypomnieć bowiem należy, że rozpoznając odwołanie od uchwały Rady, Sąd Najwyższy nie porównuje kandydatur, ale ocenia, czy uwzględnione przez Radę w danej procedurze nominacyjnej kryteria oceny zostały zastosowane w jednakowy sposób w stosunku do uczestniczących kandydatów. Podczas posiedzenia Rady kandydatura skarżącej została zaprezentowana w sposób prawidłowy, zgodnie z przyjętym przez KRS sposobem prezentacji. Sąd Najwyższy nie dostrzega w tym zakresie uchybień.

Poczynione rozważania prowadzą do wniosku, że skarżąca nie wykazała dostatecznie, aby zaskarżona uchwała była sprzeczna z prawem, toteż Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji na podstawie art. 398¹⁴ k.p.c. w zw. z art. 44 ust. 3 u.KRS.

Elżbieta Karska Marek Dobrowolski Mirosław Sadowski

[SOP]

[a!]